

PREBEN LYNGSØ
DANSK
FORSIKRINGSRET

JURISTFORBUNDETS FORLAG

DANSK FORSIKRINGSRET

er sat med Times og trykt i Gullanders Bogtrykkeri A/S, Skjern
Bogbinderarbejdet er udført af Carl Niensens Bogbinderi, Odense

Bindet er tilrettelagt af Dorrit Petersen

FORORD

Denne udgave adskiller sig på flere punkter fra den tidligere udgave. Teksten er for mange afsnits vedkommende væsentligt omarbejdet; dette skyldes navnlig de mange nye policevilkår. Endvidere er der indføjet forskellige nye afsnit; f. eks. er der indføjet et afsnit om retshjælpsforsikring og et afsnit om erhvervs- og produktansvarsforsikring. Dernæst er der brudt med den tidligere systematik; dette gælder navnlig fremstillingen af de enkelte forsikringsformer, hvor stoffet ikke som tidligere er inddelt efter forskellige forsikringsbrancher, brandforsikring, ansvarsforsikring etc., men efter forskellige forsikringsinteresser, ejendomsforsikring, indboforsikring etc.

Der er ikke taget hensyn til materiale fremkommet efter den 10. august 1977.

August 1977.

Preben Lyngsø.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Kap. 1. Forsikringens teknik, historie og samfundsmæssige funktion	
1.1. Forsikringens teknik	17
1.2. Forsikringens historie	18
1.2.1. Enkeltforsikring	18
1.2.2. Enkeltforsikring og kombineret forsikring	23
1.2.3. Kombineret forsikring og all risk-forsikring	23
1.3. Forsikringens samfundsmæssige funktion	24
1.3.1. Tryghed	24
1.3.2. Formindskelse af risiko for skade	24
1.3.3. Kontinuitet, opsparing og kreditgrundlag	25
1.3.4. Betydningen for erstatningsretten	25
Kap. 2. Forsikringslovgivningen	
2.1. Forsikringsaftaleloven	27
2.2. Lovens område	28
2.2.1. Forsikringsaftaler	28
2.2.2. Genforsikringsaftaler	30
2.2.3. Socialforsikring	30
2.2.4. Geografisk afgrænsning	31
2.3. Lovens systematik og terminologi	32
2.3.1. Skadesforsikring og summaforsikring	32
2.3.2. Forsikringstageren og den sikrede	34
2.3.3. Forsikringsydelse og forsikringssum	35
2.4. Lovens fravigelighed	36
2.4.1. Fravigelighed og ufravigelige regler	36
2.4.2. Ufravigelige regler og risikoafgrænsning	37
2.5. Lovens revision	38
2.6. Andre love om forsikring	39
2.6.1. Privatretlige love	39
2.6.2. Offentligretlige love	39
Kap. 3. Forsikringsaftalen	
3.1. Forsikringsbegæringen	40
3.2. Pligt til at tegne forsikring	42
3.2.1. Pligt ifølge lov	42
3.2.2. Pligt ifølge aftale	43
3.2.3. Pligt ifølge sædvane	44
3.3. Forsikringspolice	44
3.4. Kompetence til at udfærdige forsikringspolice. Forsikringsagenters fuldmagt	45
3.5. Pligt til at udfærdige forsikringspolice	46
3.5.1. Pligt ifølge lov	46
3.5.2. Pligt ifølge andre regler	47
3.6. Fastsættelse af vilkårene i forsikringspolice	48
3.7. Forsinkelse med udstedelse af forsikringspolice	49
3.8. Uoverensstemmelse mellem forsikringspolice og begæringen	49
3.8.1. Det teoretiske udgangspunkt	49

3.8.2. Uoverensstemmelse til skade for forsikringstageren	49
3.8.3. Uoverensstemmelse til fordel for forsikringstageren	51
3.9. Fortolkning af vilkår i forsikringspolicer	52
3.9.1. Forsikringspolicer som adhæsionskontrakter	52
3.9.2. Uklare vilkår	52
3.9.3. Usædvanlige eller særlig byrdefulde vilkår	54
3.9.4. Forsikringspolicer som »agreed documents«	55
3.10. Tilsidesættelse af vilkår i forsikringspolicer	56
3.11. Ændring af vilkår i forsikringspolicer	57

Kap. 4. Risikooplysninger

4.1. Den historiske baggrund	59
4.2. Hvornår skal der gives oplysninger?	59
4.3. Oplysningspligt eller svarpligt?	61
4.4. Hvornår foreligger der overtrædelse af svarpligten?	62
4.5. Svigagtigt urigtige oplysninger	63
4.6. Andre urigtige oplysninger i ond tro	66
4.7. Urigtige oplysninger i god tro	70
4.8. Korrigering af urigtige oplysninger	73
4.9. Oplysninger givet af en anden end forsikringstageren	74
4.10. Beskrivelse af oplysninger i policen	76
4.11. Tab af beføjelser	77
4.11.1. Selskabets viden om urigtige oplysninger	77
4.11.2. Betydningsløse urigtige oplysninger	78
4.11.3. Reklamation over for urigtige oplysninger	79
4.12. Selskabets urigtige oplysninger	80

Kap. 5. Forsikringstiden

5.1. Forsikringstidens begyndelse	81
5.1.1. Aftaler om forsikringstidens begyndelse	81
5.1.2. Lovregler om forsikringstidens begyndelse	82
5.2. Forsikringstiden og forsikringsbegivenheden	83
5.3. Forsikringstidens forlængelse	86
5.4. Forsikringstidens ophør	87
5.4.1. Ophør på grund af opsigelse	87
5.4.2. Ophør på grund af bortfald af interesse eller fare	89
5.4.3. Retten til præmie ved bortfald af interesse eller fare	92
5.4.4. Ophør på grund af undladt præmiebetaling	94
5.4.5. Retten til præmie ved undladt præmiebetaling	100

Kap. 6. Forsikringsbegivenheden, dens årsager og følger

6.1. Forsikringsbegivenheden	102
6.2. Forsikringsbegivenhedens årsager	102
6.2.1. Den almindelige regel	102
6.2.2. Årsagskonkurrence	103
6.2.3. Samvirkende skadesårsager	104
6.3. Forsikringsbegivenhedens følger	106

Kap. 7. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden

7.1. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden med forsæt	108
7.2. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden ved grov uagtsomhed	111
7.3. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden ved selvforskyldt beruselse	116

7.4. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden ved simpel uagtsomhed	118
7.5. Trediemands fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	119

Kap. 8. Fareforøgelse

8.1. Fareforøgelse og risikooplysninger	124
8.2. Fareforøgelse ved skadesforsikring	124
8.2.1. Fareforøgelse hidført med den sikredes vilje eller viden	124
8.2.2. Virkningerne af fareforøgelse hidført med den sikredes vilje eller viden	128
8.2.3. Fareforøgelse hidført med trediemands vilje eller viden	129
8.3. Fareforøgelse ved livsforsikring	129
8.4. Fareforøgelse ved ulykkes- og sygeforsikring	130
8.5. Fareforøgelse og ansvarsfrihed	133
8.6. Fareforøgelse og fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	135

Kap. 9. Sikkerhedsforskrifter

9.1. Sikkerhedsforskrifter og den sikredes handlefrihed	136
9.2. Sikkerhedsforskrifter ved skadesforsikring	136
9.2.1. Den sikredes overtrædelse af sikkerhedsforskrifter	136
9.2.2. Virkningerne af den sikredes overtrædelse af sikkerhedsforskrifter	138
9.2.3. Trediemands overtrædelse af sikkerhedsforskrifter	140
9.3. Sikkerhedsforskrifter ved ulykkes- og sygeforsikring	141
9.4. Sikkerhedsforskrifter og fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	142
9.5. Sikkerhedsforskrifter og fareforøgelse	143

Kap. 10. Redningsforanstaltninger

10.1. Karakteristik af reglerne om redningsforanstaltninger	145
10.2. Redningsforanstaltninger ved skadesforsikring	146
10.2.1. Den sikredes undladelse af at foretage redningsforanstaltninger	146
10.2.2. Virkningerne af den sikredes undladelse af at foretage redningsforanstaltninger	147
10.2.3. Trediemands undladelse af at foretage redningsforanstaltninger	147
10.2.4. Omkostningerne ved den sikredes redningsforanstaltninger	148
10.3. Redningsforanstaltninger ved ulykkes- og sygeforsikring	152
10.4. Redningsforanstaltninger og fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	152
10.5. Redningsforanstaltninger og sikkerhedsforskrifter	153

Kap. 11. Anmeldelse af forsikringsbegivenheden

11.1. Den sikredes undladelse af at anmelde forsikringsbegivenheden	154
11.2. Trediemands undladelse af at anmelde forsikringsbegivenheden	157

Kap. 12. Forsikringsbare interesser

12.1. Interessen ved skadesforsikring	159
12.1.1. Begrebet interesse	159
12.1.2. Hvornår skal interessen være til stede?	160
12.1.3. Lovlige og ulovlige interesser	160
12.1.4. Økonomiske og ikke-økonomiske interesser	161
12.2. Interessen ved summaforsikring	162

Kap. 13. Skadesopgørelse ved tingsforsikring	
13.1. Grundprincippet for skadesopgørelsen	164
13.2. Hvilken interesse skal erstattes?	164
13.3. Erstatning i penge eller in natura?	165
13.4. Almindelige regler om skadesopgørelse for totalskade	165
13.4.1. Skadesopgørelse efter genanskaffelsesprisen	165
13.4.2. Fradrag for værdiforringelse ved alder, brug og nedsat anvendelighed	170
13.4.3. Skadesopgørelse i praksis	172
13.4.4. Selskabets ret til den ødelagte ting	172
13.5. Almindelige regler om skadesopgørelse for partiel skade	172
13.5.1. Forskellige beregningsmåder	172
13.5.2. Totalskade eller partiel skade	175
13.6. Skadesopgørelse for indbogenstande	176
13.7. Skadesopgørelse for tilvirkede varer	178
13.7.1. Skadesopgørelse efter salgsprisen	178
13.7.2. Fradrag for salgsomkostninger, undgået handelsrisiko og »køntantrabat«	181
13.8. Skadesopgørelse for fast ejendom	182
13.9. Nyværdiforsikring	184
13.10. Takseret police	186
13.11. Den sikredes fordele af forsikringsbegivenheden	187
Kap. 14. Den sikredes medvirken ved skadesopgørelsen, assurance-svig, erstatningens udbetaling og forrentning, forældelse, tilbagesøgning og efterbetaling	
14.1. Den sikredes medvirken ved skadesopgørelsen	189
14.2. Assurancesvig	190
14.2.1. Assurancesvig udvist af den sikrede	190
14.2.2. Assurancesvig udvist af trediemand	191
14.3. Erstatningens udbetaling og forrentning	192
14.4. Forældelse af krav på erstatning	195
14.5. Tilbagesøgning af udbetalt erstatning	196
14.6. Efterbetaling	196
Kap. 15. Underforsikring og overforsikring	
15.1. Almindelig underforsikring	198
15.2. Forsikring au premier risque og brøkdelsforsikring	199
15.3. Fuldværdiforsikring	200
15.4. Overforsikring	201
Kap. 16. Dobbeltforsikring	
16.1. Hvornår foreligger der dobbeltforsikring?	202
16.1.1. Gyldige og »virksomme« forsikringsaftaler	202
16.1.2. Forsikring af en interesse	203
16.1.3. Forsikring af samme interesse	203
16.1.4. Forsikring mod samme fare	204
16.2. Retsvirkningerne af at der foreligger dobbeltforsikring	205
16.2.1. Solidarisk hæftelse	205
16.2.2. Solidarisk hæftelse og regres	207
16.2.3. Subsidiær hæftelse	208
16.2.4. Prorata hæftelse	209

16.2.5. Kombineret subsidiær hæftelse og prorata hæftelse	210
16.2.6. Ansvarsfrihed	210
16.2.7. Forsikringstagerens ret til opsigelse	211
16.2.8. Forsikringstagerens oplysningspligt	212
16.3. Dobbeltforsikringsoverenskomster	213

Kap. 17. Forsikring af trediemands interesse

17.1. Almindeligt om FAL § 54	215
17.2. Hvilke personer omfattes af § 54?	217
17.2.1. Det generelle fortolkningsprincip	217
17.2.2. Ejere	218
17.2.3. Panthavere	220
17.2.4. Indehavere af tinglige rettigheder	221
17.2.5. Den der bærer faren for tingen	222
17.3. Urigtige oplysninger, fremkaldelse af forsikringsbegivenheden m.v.	223
17.3.1. Urigtige oplysninger	223
17.3.2. Fremkaldelse af forsikringsbegivenheden	224
17.3.3. Anmeldelse af forsikringsbegivenheden og redningsforanstaltninger	224
17.3.4. Fareforøgelse	224
17.3.5. Sikkerhedsforskrifter	225
17.3.6. Præmiebetaling	225
17.4. Ændring, opsigelse m. v. af forsikringen	226
17.4.1. Hovedreglen om forsikringstagerens dispositioner	226
17.4.2. Forsikringstagerens retsstridige dispositioner	226
17.4.3. Bygningsbrandforsikring	228
17.4.4. Sø- og transportforsikring af varer	229
17.5. Udbetaling af erstatning	229
17.5.1. Den sikredes ret til erstatning	229
17.5.2. Udbetaling til forsikringstageren	231
17.5.3. Udbetaling til den sikrede	233
17.6. Retsstillingen når der er flere sikrede	235

Kap. 18. Regresret

18.1. Regresret ved skadesforsikring	237
18.2. Området for FAL § 25, stk. 1	237
18.2.1. Skadevolderens erstatningspligt	237
18.2.2. Tvivlsom forsikringsdækning	238
18.2.3. Selvforsikring	238
18.2.4. Undladt forsikring og egen skyld	239
18.2.5. Kulanceerstatning	240
18.2.6. Forsikringer med bonusret eller selvrisiko	240
18.2.7. Ansvarsforsikring	241
18.2.8. Ansvar i og uden for kontraktsforhold	242
18.3. Tilfælde hvor skadevolderen er ansvarlig efter culpareglen	242
18.3.1. Grov uagtsomhed	242
18.3.2. Simpel uagtsomhed	243
18.3.3. Enkelte tilfælde	244
18.4. Tilfælde hvor skadevolderen er ansvarlig efter DL 3-19-2	247
18.5. Tilfælde hvor skadevolderen er ansvarlig efter strengere regler end culpareglen	248
18.6. Tilfælde hvor skadevolderen er ansvarlig for andres fejl efter andre regler end DL 3-19-2	250
18.7. Regresrettens betydning for den sikredes rettigheder	251

18.7.1. Aftaler om regres..	251
18.7.2. Konkurrence mellem den sikredes erstatningskrav og selskabets regreskrav	253
18.8. Regresret ved summaforsikring	254

Kap. 19. Søforsikring

19.1. Søforsikringsrettens kilder	257
19.2. Begrebet søforsikring	258
19.3. Kaskoforsikring	259
19.3.1. Hvem dækker forsikringen?	259
19.3.2. Hvad omfatter forsikringen?	261
19.3.3. Hvad dækker forsikringen?	262
19.3.4. Ulykkelig hændelse	263
19.3.5. Totalskade og partiel skade	264
19.3.6. Krig	265
19.3.7. Bidrag til havari grosse	267
19.3.8. Erstatningsansvar over for trediemand	270
19.3.9. Samvirkende skadesårsager	270
19.3.10. Fareforøgelse (deviation)	273
19.3.11. Sikkerhedsforskrifter (usødygtighed)	275
19.3.12. Skadesopgørelse	276
19.4. Kaskointeresseforsikring	277
19.5. »Protection and Indemnity«-forsikring	278
19.6. Fragtforsikring	279
19.7. Fragtinteresseforsikring	280
19.8. Forsikring af udredning	281
19.9. Vareforsikring	281
19.9.1. Hvem dækker forsikringen?	281
19.9.2. Hvad omfatter forsikringen?	282
19.9.3. Hvad dækker forsikringen?	282
19.9.4. Fareforøgelse (deviation og forsendelse med andet skib)	284
19.9.5. Skadesopgørelse	285
19.10. Forsikring af ladningsinteresse	286

Kap. 20. Ejendomsforsikring

20.1. Forsikringsformer	287
20.2. Hvem dækker forsikringen?	287
20.3. Hvad omfatter forsikringen?	288
20.4. Hvad dækker forsikringen?	289
20.4.1. Skade der sker pludseligt	289
20.4.2. Brand (ildsvåde)	291
20.4.3. Lynnedslag	292
20.4.4. Eksplosion og sprængning	293
20.4.5. Kortslutning	293
20.4.6. Vandskader	293
20.4.7. Stormskader	295
20.4.8. Snetryk	296
20.4.9. Hærværk og tyveri	296
20.4.10. Glasskader	296
20.4.11. Svamp- og insektskader	296
20.4.12. Krig, naturforstyrrelser m.v.	297
20.4.13. Samvirkende skadesårsager	298
20.5. Fareforøgelse	298
20.6. Skadesopgørelse	299

20.6.1. Almindelige regler om skadesopgørelse	299
20.6.2. Værdien af bygningsrester	300
20.6.3. Svamp- og insektskader	301
20.6.4. Tab af lejeindtægter, flytteudgifter m.v.	301

Kap. 21. Indboforsikring

21.1. Forsikringsformer	302
21.2. Hvem dækker forsikringen?	302
21.2.1. Ægtefælle eller samlever(ske)	302
21.2.2. Børn	303
21.2.3. Medhjælp i husholdningen	303
21.2.4. Feriegæster og logerende	304
21.2.5. Afbetalingssælgere og underpanthavere	304
21.2.6. Udlejere og udlånere	304
21.3. Hvor dækker forsikringen?	305
21.4. Hvad omfatter forsikringen?	306
21.5. Hvad dækker forsikringen?	307
21.5.1. Skade der sker pludseligt	307
21.5.2. Brand (ildsvåde)	307
21.5.3. Lynnedslag	309
21.5.4. Eksplosion og sprængning	309
21.5.5. Kortslutning	309
21.5.6. Vandskade og stormskade	309
21.5.7. Tyveri	310
21.5.8. Andre skader	310
21.5.9. Krig, naturforstyrrelser m.v.	310
21.5.10. Samvirkende skadesårsager	310
21.6. Fareforøgelse	310
21.7. Skadesopgørelse	313
21.7.1. Almindelige regler om skadesopgørelse	313
21.7.2. Erstatning i penge eller in natura?	314
21.7.3. Flytteudgifter m.v.	314

Kap. 22. Privatansvarsforsikring

22.1. Forsikringsformer	315
22.2. Hvem dækker forsikringen?	315
22.3. Hvor dækker forsikringen?	315
22.4. Hvad dækker forsikringen?	315
22.4.1. Ansvar og skade	316
22.4.2. Ansvar for personskade, tingsskade og almindelig formueskade	316
22.4.3. Ansvar for skade, der rammer den sikrede personkreds	316
22.4.4. Ansvar under udøvelse af erhverv	316
22.4.5. Ansvar i kontraktsforhold	319
22.4.6. Ansvar for skade på ting i varetægt	321
22.4.7. Ansvar for andre skader	323
22.5. Forholdet mellem selskabet og den sikrede	325
22.5.1. Sagsomkostninger	325
22.5.2. Renter	326
22.5.3. Den sikredes anerkendelse af erstatningsansvar	327
22.6. Forholdet mellem selskabet og den skadelidte	328
22.7. Gensidig skadeforvoldelse	332

Kap. 23. Motorkøretøjsforsikring

23.1. Forsikringsformer	334
23.2. Hvem dækker forsikringen?	335
23.2.1. Ansvarsforsikringen	335
23.2.2. Kaskoforsikringen	338
23.2.3. Afbetalingssælgere og underpanthavere	338
23.3. Hvor dækker forsikringen?	340
23.4. Hvad dækker ansvarsforsikringen?	340
23.5. Regresret	342
23.5.1. Regres efter færdselsloven § 108, stk. 2	342
23.5.2. Retspraksis om regres efter færdselsloven § 106, stk. 2	343
23.5.3. Regres ved udlejning af motorkøretøjer	346
23.5.4. Regres ved overtrædelse af reglerne om prøveskilte	347
23.5.5. Reglerne ved salg af motorkøretøjer	347
23.5.6. Policeregres	348
23.6. Forholdet overfor skadelidte	348
23.7. Hvad omfatter kaskoforsikringen?	349
23.8. Hvad dækker kaskoforsikringen?	349
23.8.1. Enhver skade	349
23.8.2. Mekaniske skader	350
23.8.3. Vejrskader	350
23.8.4. Skader ved af- og pålæsning	350
23.8.5. Krig, naturforstyrrelser m.v.	351
23.9. Forsæt og grov uagtsomhed	351
23.10. Selvforskyldt beruselse	352
23.11. Manglende førerbevis	354
23.12. Mangelfuld vedligeholdelse	355
23.13. Udlejning af motorkøretøjer	356
23.14. Skadesopgørelse	356
23.14.1. Almindelige regler om skadesopgørelse	356
23.14.2. Foringelse af handelsværdi	357
23.14.3. Transportomkostninger og lignende	357
23.14.4. Afsavnserstatning	358

Kap. 24. Retshjælpsforsikring

24.1. Forsikringsformer	359
24.2. Hvem dækker forsikringen?	359
24.3. Forsikringssum og selvrisiko	359
24.4. Retshjælpsforsikring og fri proces	360
24.5. Advokatbistand	361
24.6. Retshjælpsforsikringens tilknytning til de enkelte forsikringsarter	362
24.7. Hvad dækker forsikringen?	362
24.7.1. Omkostninger afholdt med rimelig grund	362
24.7.2. Omkostninger ved tvister	363
24.7.3. Omkostninger ved retssager	364
24.7.4. Omkostninger ved voldgiftssager	365
24.7.5. Omkostninger ved sager i forbindelse med sikredes erhvervsudøvelse	365
24.7.6. Omkostninger ved incassosager	366
24.7.7. Omkostninger ved skatte- og afgiftssager	367
24.7.8. Omkostninger ved skiftesager	367
24.7.9. Omkostninger ved ægteskabssager	367
24.7.10. Omkostninger ved sager om underholdspligt	368
24.7.11. Omkostninger ved private injuriesager og voldssager	368

24.7.12. Omkostninger ved sager om fast ejendom	368
24.7.13. Omkostninger ved sager om motorkøretøjer	369

Kap. 25. Erhvervs- og produktansvarsforsikring

25.1. Forsikringsformer	370
25.2. Hvem dækker forsikringen?	370
25.3. Hvor dækker forsikringen?	371
25.4. Hvad dækker forsikringen?	372
25.4.1. Ansvar og skade	372
25.4.2. Den sikrede virksomhed og de sikrede produkter	372
25.4.3. Ansvar for personskade, tingsskade og almindelig formueskade	373
25.4.4. Ansvar for skade, der rammer den sikrede personkreds	373
25.4.5. Ansvar for skade på selve produktet eller ydelsen	373
25.4.6. Ansvar for ikke-opfyldelse af aftaler	374
25.4.7. Ansvar i kontraktsforhold iøvrigt	374
25.4.8. Ansvar for skade på ting i varetægt	375
25.4.9. Ansvar for skade på ting der bearbejdes	375
25.4.10. Ansvar for andre skader	376
25.5. Redningsforanstaltninger	376
25.6. Forholdet mellem selskabet og den sikrede (sagsomkostninger m.v.)	377
25.7. Forholdet mellem selskabet og skadelidte	377

Kap. 26. Andre skadesforsikringsarter

26.1. Forsikring af dyr	378
26.2. Garanti- og kreditforsikring	379
26.3. Driftstabsforsikring	380
26.4. Haglskadeforsikring	386
26.5. Advokatansvarsforsikring	387

Kap. 27. Livsforsikring

27.1. Forsikringsformer	388
27.2. Præmiebetaling, præmiehenstand og præmiefritagelse	390
27.2.1. Præmiebetaling	390
27.2.2. Præmiehenstand og præmiefritagelse	391
27.3. Tilbagekøbsværdi, fripolice og policelån	392
27.3.1. Tilbagekøbsværdi	392
27.3.2. Fripolice	393
27.3.3. Policelån	394
27.4. Hvor dækker forsikringen?	395
27.5. Hvad dækker forsikringen?	395
27.5.1. Ethvert dødsfald	395
27.5.2. Selvmord	395
27.5.3. Flyverisiko	397
27.5.4. Færlig sport	398
27.5.5. Opdagelsesrejser, bjergbestigning og lignende	398
27.5.6. Krig	398
27.6. Indsættelse af en begunstiget	399
27.6.1. Kompetence til at indsætte en begunstiget	399
27.6.2. Formkrav ved indsættelse af en begunstiget	400
27.6.3. Undladelse af at iagttage formkravene	403
27.7. Fortolkning af begunstigelsesklausuler	404
27.7.1. Individuelle klausuler og standardklausuler	404

27.7.2. »Ægtefælle«	404
27.7.3. »Børn«	405
27.7.4. »Arvinger«	405
27.7.5. »Nærmeste pårørende«	406
27.8. Bortfald af begunstigelse	407
27.9. Tilbagekaldelse af begunstigelse	409
27.9.1. Kompetencen til at tilbagekalde en begunstigelse	409
27.9.2. Formkrav ved tilbagekaldelse af en begunstigelse	411
27.10. Den begunstiges retsstilling inden forsikringsbegivenheden	411
27.11. Den begunstiges retsstilling efter forsikringsbegivenheden	414
27.11.1. Udbetaling til den begunstige	414
27.11.2. Forholdet til forsikringstagerens ægtefælle og tvangsarvinger	415
27.11.3. Forholdet til forsikringstagerens kreditorer	418
27.12. Overdragelse og betaling af livsforsikringspolicer	419
27.12.1. Overdragelse	419
27.12.2. Fortabelse af rettigheder	419
27.12.3. Fortabelse af indsigelser	422
27.12.4. Betaling	424
27.13. Kreditorforfølgning mod livsforsikringspolicer	425
Kap. 28. Ulykkesforsikring	
28.1. Forsikringsformer	429
28.2. Hvor dækker forsikringen?	431
28.3. Hvad dækker forsikringen?	432
28.3.1. Teoretisk bestemmelse af begrebet ulykkestilfælde	432
28.3.2. Praktisk bestemmelse af begrebet ulykkestilfælde	433
28.3.3. Selvmord	435
28.3.4. Flyverisiko	436
28.3.5. Farlig sport	436
28.3.6. Opdagelsesrejser	437
28.3.7. Motorcykler	437
28.3.8. Krig, naturkatastrofer og lignende	437
28.4. Samvirkende skadesårsager	437
28.5. Grov uagtsomhed	439
28.6. Selvforskyldt beruselse	440
28.7. Indsættelse af en begunstiget m.v.	441
28.8. Kreditorforfølgning	442
28.9. Skadesopgørelse	443
28.9.1. Dagpengeerstatning	443
28.9.2. Invaliditetserstatning	444
28.9.3. Dødsfaldserstatning	444
28.9.4. Helbredelsesudgifter	445
28.9.5. Nedsættelse af erstatningerne	445
Forkortelser	446
Sagregister	449
Citerede bestemmelser i FAL	471
Citerede domme m. v.	472

Kapitel 1

FORSIKRINGENS TEKNIK, HISTORIE OG SAMFUNDSMÆSSIGE FUNKTION

1.1. Forsikringens teknik

Det forekommer ofte, at et større antal personer er udsat for *den samme slags risiko*, men at denne inden for en vis periode erfaringsmæssigt kun rammer en mindre del af dem. F.eks. er alle ejere af taxibiler udsat for, at deres vogne bliver skadet i trafikken, men denne risiko vil inden for en vis periode, f.eks. et år, kun ramme en mindre del af dem. Hvor flere personer på denne måde er udsat for samme slags risiko, kan den risiko, den enkelte er udsat for, fordeles mellem dem alle gennem forsikring.

Tænker man sig f.eks., at 100 ejere af taxibiler, der hver for sig har en værdi af 50.000 kr., gør den erfaring, at én af bilerne bliver totalskadet i løbet af et år, kan de enes om, at denne risiko, som kun rammer en enkelt af dem, skal fordeles mellem dem alle. Hver af de 100 ejere skal da hvert år betale 500 kr. eller i alt 50.000 kr., som går til den af dem, hvis bil bliver totalskadet.

Da hver af bilerne har en værdi af 50.000 kr., og da hver af ejerne skal betale 500 kr. om året til den, hvis bil bliver totalskadet, udgør de enkelte ejeres bidrag 1 % af de enkelte bilers værdi. Dette får betydning, hvis ikke alle biler har den samme værdi. Hvis nogle af bilerne har en værdi af 40.000 kr., skal ejerne af disse biler kun bidrage med 1 % heraf eller med 400 kr. Og hvis andre af bilerne har en værdi af 60.000 kr., skal ejerne af disse biler bidrage med 1 % heraf eller med 600 kr.

I eksemplet er det forudsat at ejerne af de 100 taxibiler er udsat for den samme risiko. I virkeligheden vil det imidlertid være sjældent, at risikoen er helt den samme. Nogle af bilerne kører måske døgnet rundt, og ejerne af disse biler er derfor udsat for en større risiko end ejerne af biler, som kun kører en begrænset del af døgnet. Denne forskel kan man udligne ved at lade ejerne af de biler, der